

Robert Hagström
robert.hagstrom@vargarda.se

Sammanställning av anteckningar samt enkäter från medborgardialogen angående framtidens äldreboenden.

Sammanfattning Cafédialog

Medborgardialogen genomfördes med hjälp av metoden cafédialog. På dialogen deltog 36 medborgare, 5 politiker och 6 tjänstemän. En övervägande andel av deltagande i medborgare var kvinnor.

Medborgardialogen genomfördes på Dagcentralen Trevnaden, Floragatan den 13 maj kl. 18.00-20.30 samt den 21 maj kl. 13.30-16.00.

I samband med medborgardialogerna fanns det möjlighet att fylla i en enkät om framtidens äldreboenden. Enkäten fanns tillgänglig på Vårgårda kommuns hemsida.

Sammanfattningsvis vill de deltagande medborgarna ha ett vanligt boende i centrala Vårgårda. Ett boende i närheten av vårdcentral, affär med mera. De flesta vill ha en aktiv vardag med olika sorters aktiviteter. Det finns önskemål om lokaler, i anslutning till de olika boendeformerna, som finns till för att umgås med vänner och bekanta. Det finns ett stort intresse och önskemål om fortsatt dialog med kommunen.

Nästa steg är att använda det som kom fram i dialogen som underlag till kommande arbete med framtidens äldreboende och äldreomsorgsplan.

Allmänna frågor

I vilken del av Vårgårda tror du att du vill bo i när du är äldre?

- Centralt boende i Vårgårda, men även på andra sidan bron så länge det inte är för långt bort.
- Inte på andra sidan järnvägen, det är svårt att ta sig till centrum med rullstol/rullator bland annat p.g.a. ner- och uppgången under järnvägen.
- Inte ute på landet, viktigt med närhet till affärer, apotek och vårdcentral.
- Läget vid Kullingshemmet är för långt från centrum, svårighet att ta sig över bron.
- Man kan bo på landet om det är när till en affär, exempelvis vid Ljurhalla.

- Förtätat inte för mycket. Det finns gott om mark i Vårgårda.
- Köp ”marknadsplatsen” och bygg där.
- Närheten till grönytor är viktigt.

Hur vill du helst bo när du blir gammal om du behöver någon form av stöd?

- Viktigt att kunna bo kvar i sitt hem så länge det är möjligt med hjälp från omsorgen.
- Bra med servicelägenheter vid Kullingsleden.
- Viktigt att ha flera alternativ att välja på.

Övriga svar

- Ett boende ska ha internet i samtliga lägenheter, ett stor utbud av tv-kanaler.
- Viktigt med aktiviteter som hantverk, vävning, gymnastik, studiecirkel m.m.

Särskilt boende (säbo)

Vilka aktiviteter skall boendet erbjuda?

- Aktiviteter som ordnas av studieförbund och ideella föreningar.
- Bra med tillgång till gymnastik, linedance, dans, frågesport, jazz, handarbete och målning
- Viktigt att kommunen hjälper till med aktiviteterna.
- Gym på säbo
- Möjlighet till att ha middagsbjudningar och att fira högtider.

Hur stora lägenheter anser du att det bör vara på ett särskilt boende?

- Lägenheterna inom säbo behöver inte vara så stora, stor lägenheter gör att hyrorna blir höga.
- Finns inget behov av trinett i framtida säbo, men gärna ett kylskåp.
- En vägg mellan två lägenheter som man kan ”ta ner” för att göra den större, exempelvis vid parboende.
- Om man bor själv räcker det med en 1:a med sovalkov, pentry och dusch

Är det viktigt att det är parlägenheter?

- Ja, men man ska kunna bo tillsammans och ändå få hjälp av personal när man behöver det.

Frågor om Trygghetsboende/Serviceboende

Hur stora anser du att trygghetsboende/servicelägenheter bör vara?

- Servicelägenheter/Trygghetsboende bör storlek på lägenheterna vara 2 rum och kokvrå.
- 1:a med kokvrå.
- Viktigt med ett sovrum.
- Viktigt med uteplats/balkong.
- Viktigt med kylskåp.
- Ska finnas båda alternativen, att ha tvättstuga och även kunna ha egen tvättmaskin i lägenheten.

- Inte för små lägenheter då hjälpmedel tar plats.
- Viktigt med riktigt kök.
- Blanda gärna olika former av boenden i samma hus, exempelvis äldre och barnfamiljer.
- Viktigt med funktionella och flexibla lägenhetslösningar

Hur mycket är du beredd att betala i hyra (inkl. värme och vatten)

- Kostnaderna för lägenheten får inte bli för höga, inte mer än halva pensionen.
- Runt 6000-7000 kr/mån
- Boende är viktigt, så det får kosta.
- Så lågt som möjligt, men med bra boendestandard.

Vad bör gemensamhetslokalerna vara utrustade med?

- Kök och rum för social samvaro, bör kunna användas för kalas och fest.
- Tillgång till extra bord och stolar.
- Wifi, tv och projektor bör finnas.
- Gym eller i alla fall i anslutning till boendet.

Är det viktigt att det finns tillgång till en övernattningslägenhet i huset som gäster kan hyra?

- Bra om det finns övernattningslägenhet i boendet, som anhöriga kan använda vid besök.
- Ingen prioriterad fråga.
- Kan fördyra boendet.
- Kan finnas i kommunen i stort, exempelvis i gamla ”Kyrkans hus”.

Är det bra att ha möjlighet att kunna köpa frukost, lunch, middag och kvällsmat i närliggande restaurang?

- Bra att möjlighet att äta på boendet finns, helst ska det vara öppet alla dagar, även helgdagar.
- Bra om det finns en cafeteria för att kunna handla om man får besök.

Vilka resurser/faciliteter är viktigt att ha nära lägenheterna?

- Bra om det finns fotvård, frisör, närbutik och bibliotek i närheten.
- Bra med uppsökande tandvård.
- Tillgång till handikappanpassad minibuss.
- Möjlighet till garage eller/och carport

Övriga kommentarer

- Små oaser ute centralt i samhället med banker.
- Finns idag 30-40 personer i samhället som är 70+ och som har finska som modersmål. Viktigt att det finns personal inom omsorgen som är finsktalande.
- Kommer att i framtiden krävas personal med andra språk då de som invandrat senare kommer att behöva hjälp från omsorgen.
- Bra om det fanns en flex-linje/servicelinje i samhället med regelbundna tider. Och den ska vara gratis.

- Är det bara kommunens ansvar att bygga alternativa boenden?
- Kooperativa äldreboenden? Finns bl.a. i Norge.
- Bra om det fanns någon i Vårgårda som kan serva hörapparater och andra hjälpmedel.
- Äldre bör få kunna äta i skolorna.
- Rör inte Trevnaden. Alla rum behövs på Floragatan.
- Flytta inte terapilokalen på Kullingshemmet till 1 våning. Svårt att ta sig dit och många behöver använda hissen vilket leder till stopp på hissen.
- Kommunen bör köpa hela området runt Tegelgatan. Där finns parhus och lägenheter som är centrala.
- Sätt upp bollplank vid järnvägen för att minska buller från tågen.
- Floragatan är bra boende. Bra mat i anslutning till boendet.
- Synd att det bara finns mataffärer i centrum.
- Varför kan man inte köpa alkohol på de restauranger som finns kommunens boenden?
- Om man bygger fler alternativa boendes så behöver man på sikt inte bygga så många säbo.
- Floragatan är en ”ungdomsgård” för äldre och det bör vara öppet alla dagar med aktiviteter.
- Det är synd att bostadskön bara ”finns” på internet.
- Man vill inte samverka med andra kommuner när det gäller boenden.
- Varför köper man inte kyld mat från skolköken?
- Kommunen måste arbeta mot Länsstyrelsen för att ändra byggreglerna kring buller (avser bl.a. Stockholmsvägen)
- Viktigt att kunna få sin mat från lokala restauranger om man vill.
- Viktigt med tekniska innovationer på de olika boendena.
- Valfrihet, när det gäller boende, är viktigt.
- Viktigt att själv få välja hur mycket stöd man ska få och av vem.
- Närheten till andra människor skapar trygghet.
- Genom att ha tillgång till trygg- eller serviceboende kan man hålla sig friskare längre och skjuta upp behovet av att bo på säbo.

Sammanfattning webbenkät

Antal enkätsvar

- 13 via nätet
- 6 via posten

Könsfördelning

- 3 män
- 12 kvinnor
- 3 ofullständiga

Åldersfördelning

- medelålder 65 år
- 4 under 60
- 5 under 70
- 5 över 70
- 5 ofullständiga

Fråga 3: I vilken del av Vårgårda tror du att du vill bo när du är äldre?

- Centrum nära Vårdcentralen (man)
- Centralt (man)
- Centralt'
- Ett äldreboende i sydliga delen av kommunen
- Hyfsat centralt, inte nödvändigtvis på huvudgatan med inte mer än 10-15 min promenadväg därifrån
- Hallaberget nära förskolan
- Kesberg-Vårberg
- Kullingshemmet (nya)

Fråga 4: Hur vill du helst bo när du blir gammal och behöver någon form av stöd? (flera svar kan förekomma)

- I nuvarande bostad med hemtjänst 4 svar
- I en köpt bostadsrätt med hemtjänst 3 svar
- På särskilt boende 0 svar
- I en trygghetslägenhet med hemtjänst 11 svar
- I en servicelägenhet med hemtjänst 111

Frågor om särskilt boende:

Fråga 5: Vilka aktiviteter skall boendet erbjuda?

- Gemenskinsrum med plats för t.ex. julbord, gemenast tv-tittande, umgås avslappnat (man)
- Möjlighet att vistas utomhus, tv, radio, internet, möjligheten till enskild fysisk aktivitet (man)
- Aktiviteter i närheten av boende: bokcirklar, promenader, musik etc (man)
- Bokcirkel, musik, gymnastik, korsordslösning, matlagning etc.
- Underhållning i form av sång och musik, bingo, boule, kortspel,

matlagning och bankning, teatergrupper, utflykter och resor mm

- Viktigt med doftfrihet
- Vardags aktiviteter, ”Hjärnverksamhet”
- Möjlighet att individanpassa. Det innebär att det måste finnas människor som kan erbjuda det. Tror att det snart är ute med bingo och annat som äldre förväntas vara intresserade av.
- Tillsammans med barnen t.ex. musik, sällskap mellan generationer. Hantverk, friskvård, gemensamma utflykter.
- Konserter, dans, föreläsningar om olika ämnen
- Yoga, högläsning
- Samtalsmöten

Fråga 6: Är det viktigt att det är parlägenheter?

- Ja 7 svar
- Nej 9 svar

Frågor om Trygghetsboende/Serviceboende

Fråga 7: Hur stora anser du att trygghetsboende/servicelägenheter bör vara?

- 1 rum & kök 5 svar
- 2 rum & kök 10 svar
- 3 rum & kök 3 svar
- Större 0 svar

Fråga 8: Hur mycket är du beredd att betala i hyra (inkl. värme och vatten)

- 4000-5000 kr/mån 8 svar
- 5000-6000 kr/mån 7 svar
- 6000-7000 kr/mån 2 svar
- 7000-8000 kr/mån 1 svar

Fråga 9: Vad bör gemensamhetslokalerna vara utrustade med?

- Tv Matbord för t.ex. julbord, påsk, midsommar. Det ska vara hemtrevligt (man)
- Dagstidningar, Radio, TV, viss litteratur som kan variera över året, kaffeautomat (man)
- Kök, samlingslokal m.m. (man)
- Samlingssal, kök
- Ordentlig utemiljö (balkong och trädgård)
- Gym, läshörna, pysselrum
- Möjlighet att se film. Det ska finnas möjlighet att umgås i det lilla och det stora
- Bra kök där man kan laga mat tillsammans och äta. Bjuda in vänner på mat eller kaffe
- musik- och bildanläggning
- Modern it-anläggning

- Dator

Fråga 10: Är det viktigt att det finns tillgång till en övernattningslägenhet i huset som gäster kan hyra?

- Ja 8 svar
- Nej 5 svar
- Vet inte 5 svar

Fråga 11: Är det bra att ha möjlighet att kunna köpa frukost, lunch, middag och kvällsmat i närliggande restaurang?

- Ja 17 svar
- Nej 0 svar
- Vet inte 0 svar

Fråga 12: Tror du att du skulle utnyttja möjligheten (se fråga 10)?

- Ja 8 svar
- Nej 2 svar
- Vet inte 7 svar

Fråga 13: Vilka resurser/faciliteter är viktigt att ha nära lägenheterna? (flera svar kan förekomma)

- Närlivs 15 svar
- Hårvård 9 svar
- Fotvård 10 svar
- Annat: Sjukvård
Matställe/restaurang
Träningsmöjlighet

Fråga 14: Har du några övriga frågor eller synpunkter:

- Det ska vara nära centrum t.ex. vid gamla bion, inte borta vid Kullingshemmet eller Vårgården vilket är helt felplacerat. OBS 25 år i kommunen Varför finns inte Muraren kvar? (man)
- I Vårgårda bör man satsa på bostadsrätter och bostadsrättsradhus centralt. HSB-radhusen på Allégatan är perfekt utformade för äldre. (två med samma svar en man en kvinna)
- Kolla upp vad ”kunderna” har för intresse. Alla vill kanske inte lyssna på dragspel och spela bingo hela tiden. Tror att morgondagens (och i viss mån dagens) pensionärer har haft ett annorlunda kulturellt utbyte mot tidigare. Intresset kan ändras!
- Det är väldigt svårt utifrån min funktionsnedsättning, doft- och kemikalieöverkänslig, då jag har stora svårigheter att finna doftfria möjligheter både om personalen skulle komma hem till mig allt att jag skulle hitta ett boende som också är doftfritt med alla faciliteter.
- Framför allt vill jag föra fram att det många gånger behöver inte bara omsorg i hemmet utan framförallt gemenskap med andra människor. Att det som idag bara erbjuder hemtjänst i hemmet när de av de största behoven är att ha kontakt med andra människor för att få en bra livskvalité på ålderns höst. Du behöver ofta ett annat boende långt före ett framskridet vårdbehov – möjlighet till enskildhet men också aktiviteter och möjlighet till gemensamma måltider. Boende med dagisverksamhet! Kommunala eller mindre privata boenden, allt är välkommet för att det ska bli verklighet i god tid innan man ramlar av pinn.

- Det är inte helt enkelt att veta vad jag vill om 10-20 år. Allt tar tid att planera och därför är det viktigt att de alternativ som ges nu och inom en snar framtid lätt kan ställas om till annat. Tror att det är en av utmaningarna i framtiden. Snabbt kunna ställa om för att passa den verklighet som kommer. Att det finns alternativ att erbjuda. Att alltid prata väl om äldres behov och se till att skapa trygghet i vardagen så att varje människa känner att det är värdigt och ibland kanske lustfyllt att åldras.
- Bygg äldreboende nära förskolor – tänk att få vara nära vår framtid.
- Bygg gärna ett överskott av dessa lägenheter, så det alltid finns platser för de som vill flytta dit. På det viset frigörs andra boenden till nya hyresgäster/ägare.
- Möjlighet att kunna gå ut-markplan. Grönytor, rabatter, utemöbler.
- Färdtjänst till Trevnaden, gympapass
- Balkong önskas. Hiss ett måste. Tvättmaskin ett måste. Kök med fönster samt plats för matbord och stolar. Ingen kokvrå som på Anden. Plats för rullstol-rullator i entrén. Ugn på vägg. 4 kokplattor eller håll.
- Jag vet att ni vill bygga vid Kullingshemmet. Jag tycker det är ok. Har förstått att många tycker att dom inte kan ta sig till centrum. Mitt förslag är att en minibuss kan gå 1-2 ggr. i veckan mellan centrum och boendet och för att göra det enkelt för resande och chaufför skulle man kunna sälja biljetter i matserveringen och gärna ett häfte för dom som åker ofta. Dom som inte klarar kan inte handla själva.

Robert Hagström
Folkhälsosamordnare